

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA HELSINKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

RADA FUNDACJI

Halina Bortnowska-Dąbrowska Marek Antoni Nowicki
Jerzy Ciemniewski Teresa Romer
Janusz Grzełak Mirosław Wyrzykowski
Michał Nawrocki

ZARZĄD FUNDACJI

Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Maciej Nowicki
Sekretarz: Piotr Kładoczny
Skarbnik: Lenur Kerymov
Członek Zarządu: Dominika Bychawska-Siniarska

Warszawa, dn. 9 lutego 2017 r.

406./2017/OBS/API

**Szanowny Pan
Filip Rdesiński
Prezes Zarządu - Redaktor Naczelny
Polskie Radio - Regionalna Rozgłośnia
w Poznaniu - Radio Merkury S.A.
ul. Berwińskiego 5
60-765 Poznań**

Helsińska Fundacja Praw Człowieka pragnie zwrócić się do Pana Prezesa w związku z pojawiającymi się w ostatnich miesiącach doniesieniami prasowymi na temat sytuacji w kierowanej przez Pana rozgłośni¹. W szczególności nasze zaniepokojenie budzi fakt zwolnienia, także z powodów politycznych, szeregu dziennikarzy pracujących w rozgłośni przez wiele lat, w tym m.in. Wojciecha Biedaka, Agnieszki Gulczyńskiej, Mariusza Kwaśniewskiego, a ostatnio także odsunięcie red. Marcina Kluczka od prowadzenia audycji „Kluczowy temat” co, według relacji prasowych, ma stanowić sankcję za sposób przeprowadzenia wywiadu z Ryszardem Czarneckim, europosem partii Prawo i Sprawiedliwość².

¹ Por. Prezes Radia Merkury chce, aby prokurator zajął się autorami listu przeciwko niemu, Press z 3.11.2016 r.
http://www.press.pl/tresc/46250,prezes-radia-merkury-chce_aby-prokurator-zajal-sie-autorami-listu-przeciwko-niemu

T. Cylka, PiS-owski prezes Radia Merkury zwalnia znaną dziennikarkę. Inni odchodzą sami, Gazeta Wyborcza z dnia 30 marca 2016 r.

<http://poznan.wyborcza.pl/poznan/1,36037,19840653,pis-owski-prezes-radia-merkury-zwalnia-rozpoznawalna-dziennikarke.html>

T. Cylka, Ciąg dalszy czystek w radiu Merkury. Kto tym razem?, Gazeta Wyborcza z 10 września 2016 r.

<http://poznan.wyborcza.pl/poznan/1,36037,20672038,ciag-dalszy-czystek-w-radiu-merkury-kto-tym-razem.html>

Towarzystwo Dziennikarskie, Kolejne zwolnienie w Radio Merkury, z 6 kwietnia 2016 r.

<http://towarzystwodziennikarskie.org/?s=start;TDpoznan>

² Dziennikarz Radia Merkury zawieszony za dociskanie Ryszarda Czarneckiego [Nagranie], Press z 1.02.2017 r.,

<http://www.press.pl/tresc/47363,dziennikarz-radia-merkury-zawieszony-za-dociskanie-polityka-pis>

W tym kontekście chcielibyśmy zwrócić uwagę Pana Prezesa na standardy prawne dotyczące sposobu realizowania misji publicznej oraz poszanowania swobody wypowiedzi w mediach publicznych, których ważnym elementem są przejrzyste zasady polityki kadrowej oraz obowiązek prezentowania treści o pluralistycznym charakterze.

Nietransparentna praktyka odsuwania od anteny lub zwalniania dziennikarzy pracujących w mediach publicznych stanowi, w naszej ocenie, nie tylko praktykę niedobłą w demokratycznym społeczeństwie, ale wręcz praktykę zagrażającą wolności słowa. Media publiczne ze względu na swoją strukturę właścicielską, jak i pełnienie szczególnej misji, powinny prowadzić politykę kadrową opartą o względy merytoryczne, a nie polityczne czy światopoglądowe. Oznacza to, że polityka kadrowa władz publicznego medium, jakim jest Radio Merkury, nie może zmierzać do tego, aby na jego antenie prezentowane było stanowisko pewnej tylko grupy politycznej, społecznej czy religijnej. Różnice polityczne czy światopoglądowe istniejące między członkami organów decyzyjnych publicznego radia i pracownikami rozgłośni nie powinny być podstawą zakończenia współpracy z dziennikarzami lub odsuwania ich od anteny.

Powyższy pogląd znajduje odzwierciedlenie w ustawie o radiofonii i telewizji (Dz.U. 2016, poz. 639, tj.), która w art. 21 stanowi, że publiczne media powinny oferować zróżnicowany program, cechujący się pluralizmem, bezstronnością i niezależnością. W ust. 2 pkt 3 przywołanego przepisu ustawa doprecyzowuje, że programy mediów publicznych powinny sprzyjać swobodnemu kształtowaniu się poglądów obywateli oraz formowaniu opinii publicznej.

Podobną regulację zawierają „Zasady etyki zawodowej w Polskim Radiu – Spółce Akcyjnej”, które w rozdziale II pkt 1 stanowią, że „Podstawowym celem działalności Polskiego Radia – S.A. jest służenie dobru powszechnemu przez oferowanie całemu społeczeństwu i poszczególnym jego częściom, zróżnicowanych programów i innych usług w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujących się: pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością (...)”.

Ze wskazanymi regulacjami korespondują standardy wolności słowa wynikające z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: ETPC). Trybunał w Strasburgu wielokrotnie wypowiadał się o roli mediów publicznych, które powinny przekazywać społeczeństwu niezależne i różnorodne informacje, np. wyrok w sprawie *Manole i inni przeciwko Mołdawii* (skarga nr 13936/02, wyrok z 17 września 2009 r.) Ponadto, władze powinny zagwarantować dziennikarzom wykonywanie zawodu w warunkach wolnych od nacisków oraz swobodę wyboru przekazywanych treści i doboru osób zapraszanych do programów autorskich.

W kontekście informacji o sankcjach, jakie miały dotknąć dziennikarzy krytykujących działania zarządu Radia Mercury, przypomnieć należy, że ETPC w swoim orzecznictwie wielokrotnie podkreślał, iż kwestie dotyczące mediów publicznych, w szczególności ich polityki programowej i niezależności redakcyjnej, to zagadnienia mające niekwestionowane

znaczenie publiczne³. W takim przypadku zakres dopuszczalnej ingerencji w swobodę wypowiedzi jest bardzo wąski, a każde ograniczenie musi zostać precyzyjnie i przekonująco uzasadnione.⁴

W imieniu zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,

Danuta Przywara

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
PREZES ZARZĄDU
Danuta Przywara
Danuta Przywara

³ Wyrok ETPC z dnia 29 lutego 2000 r. w sprawie *Fuentes Bobo p. Hiszpanii*, skarga nr 39293/98; wyrok ETPC z 16 lipca 2009 r. w sprawie *Wojtas-Kaleta p. Polsce*, skarga nr 20436/02, § 46; wyrok ETPC z 21 października 2014 r. w sprawie *Matúz p. Węgrom*, skarga nr 73571/10, § 36-37;

⁴ Np. wyrok ETPC w sprawie *Sürek p. Turcji (nr 1)*, skarga nr 26682/95, § 61; I. C. Kamiński, *Ograniczenia swobody wypowiedzi dopuszczalne w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Analiza krytyczna*, 2010, rozdz. IV.